

بزاڤی نه‌ته‌وهی کورد و پارادوکس له دروشم و ئامانچه کانیدا

بِرْزَهُهَلَاتْ، بِاكُور و رُؤْذَاوَالهَمْ (بَانِيَكْ)
و دُوو هَهَوا) يَه بِهِرِپِرسِيَارَنْ بِهِانِبِير
بِهِ خَلَكَه كِيَانْ لَه هَهَر كَامْ لَه
پَارِچَه كَانِيَانْ، و پَيُونَسْتَه
رُونِكَرَدَه وَهِيَكِي رَاسْتَه و رَهَوَانْ بَدَهَنْ
بِهِ ئَهَنَادَمْ وَدَهَسْتَه و لَاهِنَگَرَانِي خَزِيَانْ و
گَهَلَكَه كِيَانْ لَه هَهَر كَامْ لَه پَارِچَه كَانْ؛ و
بِهِ بَنِي تَرسْ لَه زَرَزِي سِيَاسِيَيْ و دُووَرْ لَه
بِهِ رُزْهُونَدَه مَادَدِي حِيزِبِي و
رِيَخْراوَهِيِي رَاسِتِيَيْه كَانْ بَدَرِكِينْ و
جِيَتْرَه پَرِهِدَوْشَيِي نَهَكَه. ئَهُوه بَهُو
مَانِيَاهِش نَيِّيه كَه دَزِيَاهِتَه هَرِبِيَيْ
كُوكَرِدَسْتَانْ دَهَكَرِيَتْ يَانْ دُووَبِرِهِكَه
نَانِاه و بَيْتَ لَه نَيِّو نَهَتَهُوهِي كُورَدْ دَاه.
بِهِلَكُو ئَهِمَه رَاسِتِيَيْه كَيِ حَاشَا هَهَنَگَه
و پَيُونِيَسْتَه نَابِيَنا نَهَكِيرِيتْ. ثَالِيَه كَه
فُونِيَرَه رَانِي كَمَقْرَلَه ٤٠ پَيِّنَجْ مِيلِيُونْ كَه سَسْ
پَهَسَدِنِيَانْ كَرِدووَه چَوْنَ دَهَكَرِي وَهَكِ
ئَلَالِي نَهَتَهُوهِيَكِي ٣٠ هَهَتَا ٤٠ مِيلِيُونْ
پَيِّنَسَه بَكِرِيَتْ؛ ئَهِكَر قَهَرَار بَيِّتَ
دِيمُوكَرَاسِي و مَافِي مَرْوَفَ قَهَبُول بَكِهنْ.
پَيِّنَجْسَتَه دَهَنَگَيِي زَوْرِيَنِي خَلَكَى
كُوكَرِدَسْتَانْ كَه زَوْرِ زِيَاتِر لَه پَيِّنَجْ مِيلِيُونَه
وَبِهِرِچَاوَه بَكِرنَ؛ رِيَزْ بَؤْ يَا سَاكَانْ
دَابِيَنِيَنْ كَه دَهَنَه بَهَمَا بَؤْ شَازَادِي و
دِيمُوكَرَاسِي دَابِيَه رُوَهَرِي لَه وَلَاتِدا. لَه
بِهِرِانِيَه يِشَادَا ئَهِكَر بِروَانِيَه دُونِيَا
دَهَبِيَنِرِي كَه زَوْرِ نَهَتَهُوهِي وَهَكِ كُورَدْ
هَنْ خَاوَهَنْ چَهَنِدَنْ دَهَولَتَه سَرِبَهَخَوْ
و جِيَا لَه يَهَكَرِينْ و هَهَر يَكِه كِيَانْ
سَهَرَوَكْ وَپَارِلَهَمَانْ وَئَالِالِي خَوِي هَهِيَه،
عَرِهَبِه كَانْ يَكِ نَهَتَهُوهِي وَهَدِ كُورَدْ
٢٠ وَلَاتْ وَئَالِالِي جِيَاوَازِنْ، تُورَكَزَمانْ،
ئِنْتَلَكَسَه كَانْ، فَهَرَهَنَسِي وَئِسَيَانِي
زَمَانَه كَانْ سَهَرَهِيَه ئَهِوهِي بِهِ زَمانِيَكْ
دَهَبِه يِقْنَه كَهْجَيِي چَهَنِدَنْ دَهَلَتْ وَئَالِالِي
جِيَاوَازِيَانْ هَهِيَه. دَهَكَرِي نَهَتَهُوهِي
كُورَدِيش وَيِسَرَاهِي ئَهِوهِي بِهِكِ زَمانْ و
كُوكَلَتُور وَجَل وَبِهِرِگَي يَهِكَسَانَه، بِلَامْ
بَيِّنَه خَاوَهَنْ چَوَار دَهَولَتْ وَئَالِالِي
جِيَاوَازِ.

قادری خهندرهش

پوچه لکردن و هی مانگرتنه که،
به رهیه کیان ده لیت ده بیت تو ند
دهست بگیریت به و ریغورمه و و به
همان زخمیش ریغورم به رده وام
بیت له بواره کومه لایه تیه کانی تردا،
به رهکه تریان ده لیت ده تو انریت
چاو بخشیریته و به هندیک لایه نی
ئم ریغورمدا و گفتوگوی زیاتری
له سر برکرت له گهله سهندیکا کاندا،
هر ودها ده لیت ده بیت ریغورم
به رده وام بیت له بواره
کومه لایه تیه کانی تردا، به لام مرج
نیه به همان زخم بیت.
له ئیسته داده و هی من ده بینم له
پلانی دهوله تدا بز و هی بتوانیت
ئه و مانگرتن و خوپیشاندانه خفه
بکات، کورد و اتهنی ئاویک بکات به و
شاگردها، ئوانه ن. دوور نیه شتی
تریش هه بیت من ئه قلم نه بیرونیت،
ئه و هی پیویسته بوو تریت ئه و هیه
ئه گهه ئه و پلانه نه بوروه ئاو و ئه و
شاگردی نه کوژانده و، ئه و لوجیکی
پاراستن و پلے کومه لایه تیه کان له
دهوله و پلے کومه لایه تیه کان له
وهشاندنی گورزی جه رگبر زیاتر
هه، ت فرز باکات.

چوارچیوه‌هی دوله‌تیکی فیدرال له‌گهله نته و کانی تر له پیران دان، که‌چی سالای هریمی کوردستان- عراق یان و دک‌ئالای کوردستانی رۆژه‌لات و کۆماره رخواهه‌که به خەلک تاساندوووه. ئۇوه له کاتیک دایه که کورده‌کانی کوردستانی رۆژه‌لات بەر له چەند دەبیه دوله‌تیکان پىك هەتساوه؛ و ئەو دوله‌تەش بە گوپرەی یاسایی و وەک نویترەری میلله‌تی کورد لهم پارچەیه ئالای‌کیان پەسند کودووه کە تەعییر لە گەله‌کیان باتاک؛ هەرچەنەدھم کۆماره تەمەنی له ۱۱ مانگ و ۲۰ روژ تىپەرى نەکردووه و بە دەستى دۈزمنانى کوردستان بۇوخىتاراوه، بەلام یاساکە و ئالای کوردستان هەتا پىك هېتىانى دەولەتى داهاتووی کوردستانى رۆژه‌لات اخودمۇختار، فیدرال، گۇنئى‌درال يان سەرەبىخۇزى) هەر له جىگىاي خۆى دەمەننەت و جىگىاي تەبىيارة. هەر لەم رووه‌دەش پىويستە بىگۇرى کە هېچ حىزب و رىيڭراویيکى سیاسىي ج له ناواخۆر وچ له دەرەوه توپانى گۈزىنى ئالای ولاتىكى ئىيە مەگەر ئۇوهى دەستەلاتي ولات بىگەتە دەست و حکومەت و پارلمان... پىك بىننەت. بۇۋە لېرددادەتوانى بگۇرتىت کە ھەلکىدىنى ئالای هریمی کوردستان- عێراق له لايەن حىزب و رىيڭراوەكانى کوردستانى رۆژه‌لات بىيچە لە ھەندىك بەرچەونىدى حىزبى و رىيڭراوەيى و له لايەكى ترىشەوه كەم كەردنەوە لە شانازىيەكانى کۆمارى کوردستان و پىشەوا قازى و شەھيدانى کۆمار ھىچى تەننەن دەستەتتىنە.

کوردی له کوردستانی باکور و پیرای
که ووهی که جیگای فخر و شانازیه بز
نه ته وهی که ورهی کورد، به لام دیسانیش
جیگای پرسیار که ایک خالی دلیتیه و بز
یه که یه کی نه ته وهی کورد له هر چوار
پارچه که کی کوردستان.

خالی دوهه می باسکه هه ول دهات
که سرمهه کی له هر خواستی لاینه
سیاسیه کانی کوردستانی روزاوا و
به رزکردن وهی ئو ئالایه بورزویی که
پارله مانی هه ریمی کوردستان عیراق
پهس **ئندی کردوده**.

حیزب و پیکرهاوه سیاسیه کانی
کوردستانی روزاوا به جیماوازی
بیروباوه و دروشمی ستراتیزیان
دهکری بگوتری که هه موییان له یه ک
خال دا کۆک و تهبان، ئو ویش مانه وه له
چوارچیوه و لاتی سویرایه کی
دمتکرات دا که مافی گله کورد له
کوردستانی روزاوا به فرمی بناسیت و
دان به میلهه تی کورد دا بینت و دک
نه ته وهی کی جیا له نه ته وهی عرب،
که چی ئه کم ریکاروانه ش سه، هرای
ئه وهی خوازیاری مانه وهون له
چوارچیوه دهولته سوريه دا به لام
راست و دک بزوته وهکانی کوردستانی
باکور به چندوچوون و بی ئوهی
پرسیک به گله کیان له کوردستانی
روزاوا بکن ئالای حکومتی هه ریمی
کوردستانیان و دک ئالای پارچه یه
کوردستان دا کورتے پاسیک له سه
له خالی سینیم دا کورتے پاسیک له سه
کوماری کوردستان، هله لکردنی ئالا و
داخوازی ئمریی لاینه سیاسیه کانی
کوردستانی روزهه لات دهکریت.
ناقازی حاشا له وه بکرت که کوماری
کوردستان یه کم کوماری کوردی
بووه له میژووی نه ته وهی گه ورهی
کورد داد. ئه کوماری به سه روزه کیتی و
له لاین پیشه وای مه زن و نه مری کورد
(قازی موحه محمد) له دووی ریبەندان
دا راگه یندران، هر ووه که هم و لایک
ناگادارن کوماری کوردستان و پیرای
که ووهی که تمەنیکی کورتی هه بسو،
به لام میژوویه کی پر له شانازی بز
گله کی تۆمار کرد که هتا کوردیک
مابابی، نیزی و بزری کوماری
کوردستانیش هه دهمیتی،
دهستنی شانکردنی یه کم سه روک
کوماری کورد له میژوو داشانازیه کی
گه ورهی کوماری کوردستانه بز
میلهه که کی، یه کم و هزی رو
و هزاره ته کانی دهولته کوردی له
بویزی و نهترسی سه روک کوماری
کوردستان و جیگای فخره بز نه وهی
داهاتووی نه ته وهی کورد، یه کم
لەشكى دهولته کوردیش
شانازیه کی هر دهگه بریت و بز
کومارو پیشوا نه مرده کی، ئه کم و دیدان
دهسکوتی به بایه خی که میژوو
شانازی پیوه دهکات. هر ووه پیوسته

فەرەنسا، خەباتى چىنایەتى بەردەۋامە

دلوپيک شله بچيته ناوئه و
پالاگانهوه و دلوپيكيش شله بيته
دهرهوه، بهم جروره 4000
بهنزيخانه بهنزيينيان تيدا نبيه و
خهلكى عهودالى سووته مهنيه،
كچى دهولهت دلوپيک له بهنزيين و
گازوايله كى خرى نافروشيت، تنهها
له بير ئوهى مانڭىرتووان بكتا به
گزى مانگرتوواندا و بوروهشيان
بكتا، لەگەل ئوهشدا دهولهت هەر
ئائومىدە، چونكە بەكارهينەران
پشتى مانگرتووان نادەن لە ئەرز و
دەلىن مانگرتووان مافى خوييانه و
لەسەر حەقىن، بە جۈرە دهولهت
سياسەتكەمى بىر ناكات و ناخوات،
لای خەلكى پشتى مانگرتووان
دەگرن و پشتىان كردىتە دهولهت.
بە كوردى و بە كورتى، ململانى و
خەباتنكىرن گەرم و بەرددوامە و
دهولەتىش ئائومىدە لەلۇ ناچىت
كىسى بۇ بىركى بە گىزى كەسدا. ئۇ
ئائومىدى و هەراسىبۇونە دهولەت
لە رووخسار و قىسەكانى سەرۋوکى
دهولەتدا ئىكىلا ساركۈزىدا بە
باشى ديار بۇو. ئۇ لە تەلە فېزىيەندى
و تى: "من لە خەم و دەلە راۋاڭىنى،
پەكخستووه و تىنى خۆپيشاندانەكان،
رۇز دواي رۇز، بەتىتىر دەبىت و
بەرى فراوانلىرى دەبىت و پۆل پۆل بە
ھورۇم خەلکى تىكەلى
خۆپى شاندەران دەبىن.
خۆپيشاندانەكان لەو دەرجون كە
تەنها هەر خۆپيشاندانى كريكاران
بن، بۇونەتە خۆپيشاندانى گشتى
خەلک. ئوهى دەسەلات پىشىنى
نەكىرىدبوو ئۇ و بۇ كە فەرمانبەران
بە جۈرە بچىن بە پىرى
خۆپيشاندەرانەو و لە 71% ئەو
خەلکە مانگرتوو نىبىه پىشتىگىرى
مانگرتۇوهكان و خۆپيشاندەران
دەكەن،
بە داخەوه راستىيەك هەيە هەندىك
نايىزان، ئەويش ئەوهى فەرەنسا وەك
ھەممۇ و لاتە پىشەسازىيەكانى تر
كاتى هەزىزابۇونى نەوت دەبىتە
كىپيار و كاتى گرانبۇونىشى دەبىتە
فرۇشىيار، واتە دەولەت قاچاخچى و
جامبازە، دەولەتى فەرەنسى خاۋەننى
ھەزاران مiliار ليتر بەنزاين و
گازوايلى خەوتۇوه، ئەمەزۇ كە 12
پالاڭوگە ئىزىدە لاحى پىررۇل
داگىكراون، كىنكاران ناھىلەن
درېزىكىردنەوهى تەمەنى خانەنشىنى
60 سالەوه بۇ 62 سال ...
* چاوخشاندەوه بە 35
كاتىرەتىمىرى كاركىرىنى حەوتانه ...
* پىسەكەيىكىرىن و تەسکۈردىنەوهى
بوارى خزمەتكۈزۈرىي تەندروستى
...
* دەستكارىيەردى ياساي كار و
بىكاري ...
* كەمكىرىنەوهى ژمارەدى
مانگەكانى مانگانەي بىكاري ...
لەو كاتەوه كە دەولەت ئۇ و بوارە
كۆرمە لايەتىانەي كەرەتە نىشانە و
كەرەتكەتى بە جۈرەك بىانخەملىنىت
پارەيەكى زۇريانلى گلباڭەوه تا
دۇواتر بە كارى بېھىت بۇ:
- يارمەتىدانى بانكەكان ...
- هاندان و بەھىزىكىرىنى چەكسازى
و مىلىتارىزم ...
- بەخىيەتكەن و قەبەتىرىدىنى
تائمىرىدى بەرپۇھەردى بېرپۇھەرلى
لەو كاتەوه جەماوهرى
بەشەمەينەت هېتىدەي تر گرى
تىتىرىپىووه و ئارامى لە بەر
ھەلگىرداوه و هەرپۇۋاوه و
ماڭىت تەك ان: كاڭ و كان: ا-